

Η κρίση του κέντρου και τα σχέδια για την Αθήνα.

Η δυναμική επέκταση της νεοφιλελεύθερης λογικής στον αστικό σχεδιασμό συρρικνώνει τις ήδη περιορισμένες δυνατότητες πραγμάτωσης του σύγχρονου ανθρώπου ως πολιτικού υποκειμένου στις συνθήκες του καπιταλισμού.

Από την παραδοχή αυτή πηγάζει και το κύριο ερευνητικό ενδιαφέρον της παρούσας ανακοίνωσης, που είναι η αποκρυπτογράφηση των πολιτικών και κοινωνικών στοχεύσεων των σχεδίων.

Μέσα από την κριτική ανάγνωση και ανάλυση Ολοκληρωμένων Σχεδίων του Δήμου για το κέντρο της Αθήνας (ΣΟΑΠ κ.λπ.), καθώς και κοινωνικών δράσεων που σχετίζονται με τον «δημόσιο» διάλογο, επιχειρούμε να διερευνήσουμε τις προτεραιότητές τους, ως ενδεικτικές των ιδεολογικών αφετηριών τόσο των ίδιων των σχεδίων όσο και των τάσεων ανάπτυξης που αυτά προωθούν. Έτσι, εξετάζουμε το πώς, μέσα από τα νέα αυτά σχέδια, ορίζεται και προωθείται το πρόβλημα του κέντρου της Αθήνας και η κρίση του. Πώς επιδιώκεται η επίλυσή του από την ίδια τη δημοτική αρχή και ποια είναι τα πραγματικά όρια των επιμέρους προτάσεων ως προς τη δυνατότητά τους να επιλύσουν το «πρόβλημα του κέντρου».

Τα αναπτυξιακά σχέδια της δημοτικής αρχής, αποδίδοντας τα προβλήματα του κέντρου της πόλης στη δράση συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων (μετανάστες, πρόσφυγες, διαδηλωτές κ.λπ), προωθούν τις λύσεις μέσα από έναν ατελειώτο κατάλογο μέτρων και δράσεων που οδηγούν στην «εκκαθάρισή» του, στην επανακατοίκησή του, στην κατ' επίφαση συμμετοχικότητα, στην υποχώρηση δημοτικών εξουσιών, στην προβολή της αγοραίας αξίας της πόλης και της ιστορικότητάς της. Βασικά εργαλεία αναδεικνύονται ο εξευγενισμός, η ενίσχυση της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας, η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας, της επιχειρηματικότητας και της διακυβέρνησης.

Τελικά, η άρση της κρίσης του κέντρου της Αθήνας φαίνεται να μην είναι στόχος αφ' εαυτού, αλλά το μέσο για τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στην πόλη, το «όχημα» –η επενδυτική ευκαιρία θα λέγαμε– για την ασφαλή κερδοφορία του μεγάλου εγχώριου και διεθνούς κεφαλαίου.

ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΠΡΕΠΗ Αρχιτέκτων Μηχανικός.